

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:

Egész évre — 10 kor.

Negyedévre — 4 "

Helyben háskos hordva:

Egész évre — 20 kor.

Negyedévre — 5 "

Vidákra postán szállítva:

Egész évre — 24 kor.

Negyedévre — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
Szombat utáni napok kivételévelHelytartóság és kiadónál:
Nagyvárad, Apáczka-utca 2A szerkesztőség kárisztaik visszafizetés
vagy megfizetésére nem vállalkozik.Hirdetéseinek és közléseinek
kiadónálban intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 22.

Magyar hadsereg.

A 48-asok obstruálnak. Apponyi opponál. Széll paktál. Fejérváry agitál. Ennyi idegen szó közt készül a ködből egy lépéssel kiebb fejlődni a magyar hadsereg.

Neveltséges állapot is volt az eddigi. Van magyar állam, de nincs magyar hadsereg. Van magyar honvédelmi miniszter, de a magyar honvédelméről a Bécsben székelő hadügyminiszter intézkedik. S világszerte ismerik a vitéz magyar katonát, de csak mint az osztrák hadsereg tagját.

Ezzel a tényleges állapottal szemben a jog egészen mást beszél. Az 1867. XII. t. cz. telve van ezzel a kifejezéssel: magyar hadsereg. Tehát a jog tud a magyar hadseregről. S arról is tud az idézett törvény 4. §-a, hogy „valamint egy részről kész volt Magyarország a multban s kész leendő jövőben is mindenkor teljesíteni azt, a mit a pragmatica sanctio szerint a közös biztonságuk együttes erővel védelme és fenntartása mulhatlanul megkíván: úgy másrészt oly kötelezettségeket, melyek e czélra tülterjednek s annak elérésére nem elkerülhetlenül szükségesek, magára nem vállalhat.”

Ezt aláírta ő Felsége a király.

A törvény 1867-ben nem ment tovább, mint hogy kimondotta a közös védelmet. Magyarország védi Ausztriát és viszont.

S a mi fő: a magyar nyelv jogairól nem mondott le a nemzet soha.

Az 1867. XII. t. cz. 11. §-ából szokták a német vezényleti nyelv jogos voltát, a tisztikar német jellegét stb. kikövetkeztetni. Szól pedig ez a §. következőképpen:

„Ő Felségének a hadügy körébe tartozó alkotmányos fejedelmi jogai folytán mindaz, a mi az egész hadseregnek és így a magyar hadseregnek is, mint az összes hadsereg kiegészítő részének, egységes vezérletére, vezényletére és beszerzésére vonatkozik, ő Felsége által intézendőnek ismertetik el.”

Fönn van tehát tartva a király rendelkezése számára:

1. az *egységes vezérlet*. Vagyis a stratégiai felhasználás, a magasabb taktikai egységek képzése háboru esetére, a mozgósítási tervek egységes kidolgozása, háboruban egységes alkalmazás a határokon innen és túl és ebből folyólag a legfőbb közegek: a vezérkar és tábornoki kar közössége;

2. *egységes vezénylet*. Vagyis ugyanazon vezényszavakra (de nem ugyanazon nyelven mondottakra), ugyanazon fegyverfogások és mozdulatok, ugyanolyan kifejlődés az ütközetre, tehát ugyanolyan felszerelés és fegyverzet úgy az osztrák, mint a magyar hadseregben;

3. *egységes beszerzés*. Vagyis úgy az osztrák, mint a magyar hadsereg egyformán oszlik fel hadtestekre, hadosztályokra, dandárookra, ezredek, zászlóaljakra, századokra, szakaszokra és rajokra. Egyformák a legénységi és tiszti rangfokozatok,

egyformák a pótkeretek, az intézetek, a fegyvernemek.

Ennyit tartott fenn a törvény ő Felségének. Sem többet, sem kevesebbet. A magyar nyelv térfoglalása, a magyar tisztikar sem az egységes vezérletben, sem az egységes beszerzésben nem foglaltatik.

Egyáltalán nem tartjuk az 1867. XII. törvénycikket olyan klasszikus alkotásnak, melyhez nyulni tilos volna. A hogy létrejött, úgy meg is változtatható az. De mivel ma nem czélszerű ezt a törvényt bolygatni s mivel elsőbbség is a horvát kiegyezési és a nemzetiségi törvényt kell revideálni: szükségesnek tartottuk ez alkalommal rámutatni arra, hogy a katonai javaslatok tárgyalása alkalmával a magyar nyelv és a magyar tisztikar követelményei teljes joggal érvényesíthetők a kiegyezési törvény betűjéhez való görcsös ragaszkodás mellett is.

Tévedés azt hinni, hogy a német nyelv királyi rendelet alapján foglalt helyet a hadseregben. *Ilyen rendelet nincs.* A német nyelv lassanként, észrevétlenül huzódott be III. Károly korától kezdve, a mikor a KK. és RR. a rendes hadsereg szervezetét először bizták a királyra. Azóta van a magyar hadseregnek német vezényleti nyelve és tulnyomóan német tisztikara.

Sine ira beszélhetünk ma már róluk. Ma már egyik sem veszélyezteteti államunkat, társadalmunkkal pedig igei jól összefér, mert lovagiasan simulni képes hozzá. De a jog, a törvény szava nem hallgat s valahányszor a katonai javaslatok k. rül-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Katasztrófa.

Irta: François de Non.

Az ajtóban Jean Savary még egyszer megszorította az orvos kezét és hogy legcsekélyebb aggodalmát is elozzlassa, még egyszer kérdezte:

— E szerint, kedves Truchard ur, ön teljes bizonyossággal mondhatja, hogy a szegény túl van minden veszélyen?

— Oh tökéletesen. A komplikáció, amitől eddig tartottam, most már ki van zárva. Semmi ok az aggodalomra többé; f. kűdjék le, pihenje ki magát; ő nek is nagy szüksége van arra. Hiszen valósággal . . .

— És ha elgondolom, hogy mindez én miattam történt! . . .

— Az bizonyos, hogy ön a feleségének köszönheti az életét; az ő bámulatra méltó önfeláldozása nélkül ön már nem léteznék.

— Istenem! milyen hősiesség, milyen jók is az asszonyok!

Az orvos gondolkozva bölintott a fejével.

— Ha szeretne! . . . mormogta csöndesen.

Kocsija, amelyen a környék betegeit látogatja, künn állt az éjszakában; a beléje fogott ló, amikor meghallotta a gazdája hangját,

ficzánkolni kezdett. A perron szélén Savary néhány percig még a távozó után nézett.

— Szegény doktor! és én még dicsérem előtte az asszonyokat!

Mert a Truchard házaspár boldogtalanságáról tudott az egész környék.

Csillagfényes, csöndes éjszaka volt. A levegő tele virágillattal; az egész tájék csupa hangulat. A villa körül a nagy, mozdulatlan fák misztikusan terjeszkedtek az égbolt felé . . . és Savary, szinte megittasultan a boldogságtól, tele tödővel szivta magába a hűs szellőt. Ez volt az első pillanat a nagy eset óta, hogy föl merte emelni a fejét, büszkén, boldogan.

— Oh, és Marthe! — mormogta hirtelen s egyszerre elszégyelte magát, maga sem tudta ugyan, miért; de érezte, hogy bünt követett el, amiért csak egy pillanatra is megfledkezett drága betegéről.

Két ugrással fenn termett a lépcsőkön, aztán besztelenül benyitott az ajtóba. Marthe ault. Szenvedéstől meggyötört arca, mint valami halvány, szinte átlátszó virág pihent a párnán. Felg nyit ajkain át mély, szabatos lélegzése a legszebb zenének tűnt fel Jeannak . . . oh, milyen boldogság élni, élve látni őt!

A férfi önkénytelenül letérdelt az ágy elé és megcsókolta a párna szegélyét. Ot nem merte megcsókolni, nehogy fölébressze; pedig mint szerette volna rászorítani ajk it azokra az édes ajkakra, amelyek ő miatta kicsi híján

örökre elnémultak. Es most újra eszébe jutott az a rémes jelenet, amikor a halál torkából mentette meg őt hitvese . . . Es amiut térdén állva nézte, leste a szunnyadó nőt, rajta is erőt vett az álom, a szeme lecsukódott; aztán ráhanyatlott a lecsüngő takaróra.

A reggel első világossága lopta besugarait az ablak redőnyein át, amikor Jeant egy gyenge nesz fölriasztotta szunnyadásából. A felesége aranylábú kis íróasztaláról lecsuszott néhány levél a földre: azoknak a koppanását hallotta. Jean föl-kelt, hogy rendet csináljon az asztalon, melynek fiókja a nagy eset óta nyitva állott és a zür-zavarban senki sem gondolt arra, hogy bezárja . . .

* * *

— Jean! — kiáltotta már tizedszer alig hallható, sóh-jserű hangon a beteg a szoba mélyében — Jean! hol vagy? Szomjas vagyok.

A férj, még mindig az íróasztal fölél hajolva, reszkeve a fölindultságtól, mit sem látott, mit sem hallott.

Egy halom levél fekűdt előtte . . . a fiókban fedezte föl azokat.

C-upa szerelmes levél . . .

Szenvedélyes, boldog, győzedelmes áradásai egy valakinek, aki szereti Marthe-ot és akit viszont szeretnek.

Rövid sorok: megannyi fölkiáltás. Diadalmas mámor, szerelmi hev kitörései.

nek sorra az országában, a törvény lelkiismerete mindig megszólal a magyar hadsereg elengedhetlen attributumai: a magyar czimer, magyar zászló és a magyar nyelv érdekei mellett.

Ennek a jogi lelkiismeretnek adott kifejezést Apponyi Albert a maga követeléseiben. S a ki e követelményeket átolvassa, el kell ismernie, hogy ez a megnyilatkozott lelkiismeret még nagyon is aggályos, nagyon félénk, nagyon szerény. Miért félnek hát tőle?

Dr. K. A.

Apponyi követelése.

Apponyi követelése egyébként a következők:

Első kívánság a béke- és hadilétszám törvényes megállapítása, még pedig hosszabb időre. A német birodalom törvényhozása is hosszabb időre köti meg a hadsereg létszámát, ez ellen tehát nálunk sem lehet kifogást emelni. Biztosítékot kellene a kormánynak a parlamentben is adnia, hogy a költségöbbllet nem fogja tulhaladni a most kilátásba helyezett bevételeket. A katonai büntető igazságszolgáltatás reformjára szintén garanciák adandók. A szabadságoldásoknál a magyar jutalék ugyanoly arányban részesüljön, mint az osztrák. Továbbá eltörölendő az 1888: XVIII. t.-cz., amely felhatalmazást ad a kormánynak, hogy a legénységet három évi szolgálat után is, még egy évig szolgálatban tarthassa.

A pótlartalék a közös hadsereg számára megfelelő mennyiségben kontingentálendő és a főls emberanyag a honvédséghez osztandó be, hogy ott magyar zászló alatt és magyar szolgálati nyelven képeztesse ki.

Az osztrák ezredekben szolgáló magyar tisztek magyar csapatokhoz oszlandók be. Erre nézve kormánynyilatkozattal nem lehet beérni, mivel ilyen nyilatkozatok már sokszor adtak, de sohasem teljesültek. Ez okból törvényes intézkedésre van e részben szükség.

Törvényben mondandó ki, hogy magyar állampolgár a magyar nyelv ismerete nélkül a közös hadseregben tiszti rangot nem kaphat. Kivételt e szabály alól csakis a

horvát honosságú magyar állampolgárok képezhetnek.

Ugyancsak törvényben szabályozandó, a mostani javaslatokkal egyidejűleg a közös hadsereg zászlójának és czimerének kérdése, még pedig a magyar közjognak megfelelő módon.

Az ujonczjutalék és a tényleges szolgálat alól való fölmentés ügyeiben a közös hadügyminiszter intézkedési joga megszüntetendő, mert e jogot egy 1889-ből kelt hadügyminiszteri rendelet az 1867: XII. t.-cz. ellenére statuálta. A jelzett kérdésekben legfelsőbb fórumul a közigazgatási bíróságot, vagy a honvédelmi minisztériumot kívánja, mert magyar törvényeink szerint a hadügyminiszter intézkedési joga ez ügyben jogellenes.

A hadkiegészítő kerületek beosztása is reformálendő, még pedig oly szellemben, hogy lehetőleg kevés nemzetiségi ezred keletkezzék. Az új beosztásnak olyanformán kell történnie, hogy mennél több olyan ezred keletkezzék, a melyben a legénység nagyobb része magyar és tehát magyar legyen az ezrednyelv is. Gróf Apponyi ez érdekből még odáig is elmenne, hogy olyik hadkiegészítő kerület ujonczjutaléknak egy részét más ezredbe utalná át, hogy ilyen módon mennél több magyar nyelvű ezred legyen felállítható. A legfőbb hadur ilyen parancsára a közös hadügyminisztérium ily szellemű dislokáció által rendkívül elősegíthetné a magyar nemzet ügyét.

A költségöbbletekre nézve Apponyinak szintén vannak aggodalmai, de e tekintetben nem zárkoznék el a méltányossági szempontok elől, ha a felsorolt kívánságai egészben vagy részben most vagy a közel jövőben teljesülének. A legnagyobb súlyt azonban a törvényes biztosítékra veti, mert csakis a magyar törvényhozás van arra hivatva, hogy a katonai hatalmak akaratával szemben a magyar nemzet akaratának foganatot szerezzen.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Városv püspök a reformkatholizmus ellen.

Dr. Városv Gyula székesfejérvári püspök, mint az Aquinói Sz. Tamásról nevezett keresztény bölcséleti társaságnak védnöke a társaság tegnapi közgyűlésén érdekes nyilatkozatot tett az ugynevezett reformkatholizmusról. A püspök betegség által akadályoztatván a gyűlésen való megjelenésben, meggyűjtőjét Dr. Székely István elnök, egyetemi tanár olvasta fel.

Városv püspök ebben a skolasztikus filozófia művelésére buzdította a társaság tagjait és e filozófiát mint észfegyelmet ajánlja. Erintette a püspöki meggyűjtő a reformkatholizmus neve alatt ismeretes mozgalmat is. Hibáztatja, hogy a reformkatholikusok különbséget tesznek a katholicizmus lényeges és szerintök lényegtelen intézményei közt és ez utóbbiakat áldozatul akarják dobni a korszellemnek, holott ennek fejében senkit sem nyerne meg a katholicizmus számára azok közül, akik e korszellemnek hódolnak. A Harnack-féle irányzat leküzdésére is fegyverül ajánlja a skolasztikus filozófiát: mert Harnack is erősen szofisztikus argumentációkkal dolgozik.

A szokásos évi jelentés után Vinkler József dr., a Vetési és Dr. Romanus néven ismert fővárosi író olvasta fel tanulmányát Nietzsche-ről, mit nagy érdeklődéssel hallgattak a jelenlevők.

Magyar párt Liptóban.

A Liptó megyében alakult új párt, a magyar párt Thuránszky Zoltán földbirtokos elnöke alatt e hó 27-én tartja alakuló közgyűlését Liptó-Szent-Miklóson. Az új pártnak a magyar intelligencia köréből már mintegy száz tagja van.

Megyei pénztár átadás.

Zemplé vármegye a vármegyei pénztáraknak állami kezelésbe való átadását január 2-án kezdte meg és 20-án fejezte be. A vármegyei házipénztár készpénzben, kötvényekben, értékpapirokban és betétkönyvekben 1,440,673 korona 46 fillér, a gyámpénztár készpénzben és egyéb értékekben 2,138,128 korona 9 fillér.

Kivándorlás a Felvidékről.

Zsolnáról írják, hogy a kivándorlás a munkahiány, a téli iuség és a kivándorlási ügynökök rábeszélése következtében a Felvidéken az eddignél nagyobb arányokat kezd ölteni. E hó 20-án is nagy csoport kivándorló vergődött össze a zsolnai állomáson, hogy a reggel 9 órakor Oderbergba induló vonattal tovább utazzanak Hamburgba és ott hajóra szálljanak. New-Yorkba szóló jegyekkel és utiköltséggel el voltak látva. A kivándorlók többnyire javakorban lévő férfiak voltak, de volt közöttük néhány fiatal asszony és leány is. Legtöbben a nyitramegyei Miaváról és Brezováról jöttek, de voltak néhányan Rózsahegy-ről és Puchórról is. A csendőrség mindjárt tudta, mi járatban vannak és minthogy utlevele egyiknek sem volt, valamennyit bekísérték a főszékvárosba, ahol pénzüket elvették és az illetékes községi előjáróságokhoz küldték, a kivándorlókat pedig visszatérésre birták.

Marthe, az ő felesége! Háromszor kellett ismételnie magában azt a néma felkiáltást, hogy elhagyja: Marthe, az ő felesége, — mást szeret!

A hívó hang még panaszosabban szólt:

— Jean! mit csinálsz? Jer hozzám!

A férj egyszerre meghallotta a hangot és megrendült a hallatára. Pillanatra vad düh készült kitörni belőle, de aztán hirtelen lecsillapodott.

Egyetlen mozdulattal a fiókba vetette a leveleket, aztán az ágyhoz sietett.

— Itt vagyok Marthe! Elaludtam, bocsáss meg. Inni akarsz?

* * *

Az augusztus már a vége felé járt. A nap sugarak melege már gyengülni kezdett s a park lombjai közé már belekapott az ősz. Párnái közt, a karosszékben pihenve, a terrazon tít Marthe.

Már nem volt beteg, napról-napra haladt a javulás; napról-napra érezte, mint tér vissza tagjaiba az életerő.

— Jean — könyörgött az asszony — add kérlek ide tükrömet. Most már szabad meglátnom az arcomat . . .

Hetek óta kér, könyörg, hogy lássa, vajjon nagyon megrutította-e az a seb? látszik-e a vágás a homlokán, amelyet a ló patkója

ütött rajta, amikor a megvadult állat előugrott, hogy Jeant megmentse . . .

De Jean nem adta oda neki a tükröt. Miért rettenjen meg a szegény beteg? Ha meglátná, mennyire megrutította, talán megölte volna az izgalom. Oh, mert nagyon veszélyes volt a seb; valóságos csuda, hogy meggyógyult. De most már szépen behegedt. Ha ráfésülte aranyászke haját, észre sem lehetett venni.

— Jean, ádes férjcském, most már lehet. Add ide a tükrömet.

Jean megcsókolta a megayult fehér kezét. Az járt a fejében, hogy az asszony meg akar győződni arról, vajjon fog tetszeni annak a másíknak még ezután.

— A tükröt? Jól van, Marthe, — mondta hirtelen. — Elhozom. Ma már lehet.

— Milyen jó vagy! . . . mennyire szeretlek!

Jean bement a házba s utközben ismét visszagondolt arra, hogy az életét mentette meg az asszony.

Az asszony pedig arra gondolt, bár újra szép lehetne, mint volt azelőtt . . . szép a férje számára, mert egyedül annak akar ezután tetszeni. Hiszen ezt az életet ő mentette meg . . . a maga számára.

A békéltető konferenciák kudarcza.

Az osztrák kormányhoz közelálló körökben, melyeknek a Körber-kabinet iránt való baráti jóindulata kétségbevonhatatlan, kapjuk ezt az értesítést, mely élénken rávilágít arra, hogy milyen a helyzet most Ausztriában. Ime az érdekes értesítés:

A német-csehek tegnap szétugrasztották a békéltető-értekezletet. Nem lehet tulbecsülni ezt az eseményt, de a cseh-nyelvű vitájában ez mindenesetre újabb határjelzőknek tekintendő. Dr. Pacak kijelentése, melyet előzetesen az új-csehek nevében tett, mindenesetre bonyolultabbá tette a helyzetet, de ezt a miniszterelnöknek békéshangú és államférfiúi válaszynilatkozata ismét elsimitotta. Dr. Körber kijelentései, melyekhez lényegében dr. Herold is csatlakozott, szabaddá tették ismét a tárgyalások útját. Dr. Eppinger azonban kijelentette a német-csehek nevében, hogy erre az utra ők többé nem térnek rá. Hogy a békéltető értekezletnek teljes végét jelenti-e ez, azt még nem lehet mondani, — hiszen a morvaszekció még főnáll és a cseheket is lehet talán még galvanizálni.

De ha a konferencia csakugyan szétugrasztottak tekintendő, akkor ez a német-csehek büne, akik ez alkalommal is megbizonyították, hogy méltánytalanok, hogy megférti nem tudnak és más megbékélést nem ismernek, csak olyat, mely őket teszi urrá, s mely minden mással szemben az ő akaratukat érvényesíti. A konferenciák szétugrasztása igen sajnálatos, de legalább tisztázza a felelősség kérdését. A leggyöngébb szem is láthatja most, hogy ki az, aki évek óta újabb leküzdhetetlen akadályokat támaszt. Eppinger ur kimutatta a tanult német-csehek foga fehérét: — hogy az Ausztriában élő németeknek szolgálatot tette vele — azt nyílt kérdésnek hagyjuk. Az osztrák államnak mindenesetre szolgálatot tett vele, szolgálatot annyiban, hogy rámutatott, hol kell keresni azokat, akik nem engedik, hogy az erkölcsi polgárháború Csehországban véget érjen, mert ők épp úgy mint a renészansz-kor condottieri-jei, a háborúból élnek.

Igy áll a dolog a békéltető konferenciákkal. Nézzük most a helyzetet, amely az osztrák Reichsrathban dúló obstrukció folytán állott elő. Tegnap a változatosság kedvéért ismét az új csehek mimelték az obstrukciót. Hogy miért? Ennek oka-foka oly kifürkészhetetlen, mint a milyenek az Isten útjai. Terv szerint csak a tegnapi ülést kellett volna kihuznia a cseh obstrukciónak s hogy ezután mi történjék, arról ma szándékoznak határozni. Hamarosan megválnak, mi lesz ez a határozat.

Erdekes szerepet játszanak az obstrukcióban a délszláv képviselők. Perics apát, dalmát képviselő hévvel hirdeti, hogy ő a cseh radikálisokkal az utóbbi napokban sokszor összejött és megmagyarázta nekik, hogy a radikális horvátok Taaffe idejében, amikor egyedül az új-csehek képviselték az ellenzékét, kiváltak a Hohenwartklubból és nem hagyták elszigetelten egyedül cseh testvéreiket. De akkor igaz dologért küzdöttek az új-csehek. Most is így foglaltak volna állást a radikális horvátok, ha igaz ügyről volna szó. Amde ebben az ok és reménység nélkül való küzdelemben a radikális horvátok nem állhatnak a cseh radikálisok mellé, mert ez még a cseh nemzetnek sem lehet hasznára, sőt az összes szláv pártoknak csak kárára lehet. Ezt a kijelentést Perics apát a múlt hét péntekén tette a cseh radikálisoknak. Már szombaton jött is hozzá az egyik cseh radikális és így szólt:

— Elhatároztuk, hogy belemegyünk valamilyen kompromisszumba és feladjuk az obstrukciót.

Perics képviselő ez eljárásának nyilvánosságra hozásával azt akarja dokumentálni, hogy délszláv oldalról csakugyan próbálkoztak a közvetítő szerepléssel.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATÓ.

Jan. 24. A Kossuth kép tárgyában kiküldött bizottság ülése a városházán d. u. 4 órákor.
Jan. 25. Az ipartestület közgyűlése a tüzoltó-örtanyán d. e. 9 órákor.
Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.
Jan. 28. A leszámítoló és jelzőlogbank évi közgyűlése.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 8. A nagyváradi kath. kör közgyűlése d. e. 11 órákor saját helyiségében.
Febr. 8. Gazdasági és iparbank közgyűlése.
Febr. 8. Bihar megyei Kereskedelmi ipar és terményhitelbank közgyűlése.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

* **Ujabb felelőzés a villamos szabályzat ellen.** Nagyvárad város villamos szabályrendelete ellen tegnap egy újabb felelőzés érkezett be. A szabályzat 9. §-a kimondja, hogy a villamos mű igazgatója első sorban gépészmérnök, vagy ha ilyen pályázó nem akadna, mérnök lehet, az electrotechnikában való elméleti és gyakorlati képzettség azonban feltétlenül megkivántatik. **Weimann Béla** építésmérnök és **Moskovits Miksa** gépészmérnök törvényhatósági bizottsági tagok ez ellen felelőztek s azt kívánják, hogy a villamos mű igazgatójától egyszerűen csak mérnöki képesítést követeljenek, mert semmi sem indokolja azt, hogy gépészmérnök legyen az igazgató. Megfelelőzték továbbá a szabályzat 10. §-át, a mely szerint a villamos mű igazgatója a felügyelő-bizottság végrehajtó közege. — **Halász Lajos** törvényhatósági bizottsági tag és több iparos szintén felelőztek a szabályrendelet azon szakasza ellen, a mely szerint Nagyvárad városa szintén belép a magán villamos vezetékek szerelők közé.

* **Kinevezések.** **Beöthy László** főispán **Fichner Gyula** székelyhidi lakost, dr. **Pallay József** nagyváradi végzett jogászt és **Kránczy Kálmán** végzett jogászt Biharvármegyéhez közgazgatási gyakornokokká nevezte ki.

* **Korpótlék a városi tisztviselőknél.** Egy évvel ezelőtt, még az általános tisztújítás küszöbén adta be dr. **Várady Zsigmond** törvényhatósági bizottsági tag indítványát Nagyvárad városához, amelyben fejtegette a tisztviselők anyagi helyzetét s indítványozta, hogy a város főbb tisztviselői részére ötödéves korpótléket állapítsanak meg. Azóta pihent valamelyik főokban a beadvány. **Ragány János** főszámvevő benyújtotta most véleményes jelentését az indítványra. A főszámvevő szerint leghelyesebb, ha kiadja a tanács az indítványt a szervezeti szabályzat kidolgozására kiküldött bizottságnak. Megjegyzi különben a főszámvevő, hogy ha behozzák az ötödéves korpótléket, nem csak a főbb tisztviselők, hanem az összes városi alkalmazottakra ki kell azt terjeszteni; továbbá kérdés, hogy visszamenőleg is számítsák-e a szolgálati időt, vagy pedig a korpótlék életbeléptétől.

* **Az ételosztókban** tegnap kiosztottak 1652 adag levest, 1275 adag kenyeret és ezenkívül 80 egész kenyeret. A két szállóhelyen elmúlt éjjel 25 férfi és 13 nő keresett menedéket a zord hideg elől.

* **Kell-e sertésvágóhid?** **Csányi Imre** törvényhatósági állatorvos — mint annak idején irtuk, hosszabb beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben ajánlja, hogy közegészségügyi és köztisztasági érdekekből sertés köztisztasági hidat állítson fel a város. Az ügyet **Gerő Armin** főkapitánynak adta ki a tanács. Tegnap a sertésvágóhid felállítására ügyében értekezlet volt a főkapitány elnöklése alatt, amelyben résztvettek **Komlóssy József** gazd. tanácsnok, dr. **Baróthy Akos** t. főorvos, **Csányi Imre** és **Alexander Lajos** törvényhatósági állami állatorvosok, **Fröhlich János** és **Czeplédy Jeremiás** hentes iparosok, **Horváth Géza** vásártügyi előadó rendőrtisztos és **Mastics Vladimir** vágóhidi felügyelő. Hosszasan vitatták a sertésvágóhid szükségét, míg **Czeplédy Jeremiás** annak felállítását ellenezte, mert újabb elviselettel terhelte volna a hentes iparosokat anélkül, hogy a közönségre valami előny háromolnék belőle. **Czeplédy Jeremiás** ellenzése dacára a jelen voltak szükségesnek mondották ki a sertésvágóhid felállítását s így a főkapitány is ilyen értelemben tesz javaslatot a városi tanácshoz.

* **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter **Geiger László** margitai járásbírói irnokot a hatvani kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **Az új városi levéltárnok.** Nagyvárad városi levéltárnoki állása, b. e. **Szűts István** hosszas betegsége, majd halála miatt már hosszabb idő óta megüresedett. **Beöthy László** főispán most töltötte be ezt az állást s **Lajos Lajos** városi adóhivatali ellenőrt nevezte ki levéltárnokká. **Lajos Lajos** már régebben szolgálja odaadó buzgalommal a várost s kiváló képességei, irodalmi működése szélesebb körben elismeréssel találkoztak. Új hivatásában több alkalma és ideje lesz az irodalommal foglalkozni s a városi levéltára is kiváló szakférfiut nyer. — A **Lajos** kinevezése folytán megüresedett adópénztári ellenőri állásra már is sokan törekednek s lesz pályázó feles számmal. Pályázik ifj. **Márkus János** számtiszt, aki jelenleg mint helyettes tölti be az állást, továbbá **Novák János**, a város régi buzgó tisztviselője. **Magyary Jenő** számtiszt, **Markovits Samu** és **Dicker Illés** számtisztek.

* **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számában a Mulatság rovatban a tisztikar hangversenyéről közölt referációjában a hangverseny ideje tévesen volt közölve, amennyiben a hangverseny — melyet január 24-én tartanak meg a Kereskedelmi Csarnok és Tiszti Kaszinó összes helyiségeiben — nem 3, hanem este nyolcz órákor kezdődik.

* **Halálozás.** Részvétel értesülünk Nagyvárad város egy régi polgárának: **Komornyik Benedek**nek haláláról. Az elhunyt az utóbbi évtizedekben a város fogyasztási adóhivatalánál szolgált, s pár évvel ezelőtt vonult nyugdíjba. Azóta vejenél **Bika János** körjegyzőnél élte napjait tegnap reggel bekövetkezett haláláig. Mint honvéd főhadnagy részt vett a szabadságharcban, s több ütközetben harcolt a haza függetlenségeért. A családi gyászjelentés a következő:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb apa, após, nagyapa, nagybácsi és rokonnak szentkozmai és aszonyvásári **Komornyik Benedek** 48/49-iki honvéd főhadnagynak, Nagyvárad város nyug. hivatalnokának folyó hó 22-én reggel élete 78-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 24-én d. e. 10 órákor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a nagyvarosi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtelre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztel-tel meghívotnak. Nagyvaros (Bihar megye), 1903 január

22-én. Az örök világosság fényeskedjék neki. Komornyik Ilona férjével Bika Jánossal, Komornyik Mariska férjével Kőszeghy Imrével, Komornyik Piroška férjével Kovács Endrével gyermekei. Bika Lajos, Bika Jolán unokái.

* **Liberális oktatás.** Furcsa és a »liberális« szellem terjesztőire nem éppen hízelgő hír érkezik Belgiumból. Belgiumban ugyanis minden politikai és társadalmi pártnak megvannak a maga alsófokú-közép- és felsőbb tanintézetei. Többek között van liberális egyetem is, hol a tanárok nagy gondal igyekeznek hallgatóikat a szabadelvű eszméknek megnyerni, fejükbe verik, szívébe oltják a felekezetek elleni gyűlöletet. Hogy azonban az ifjak eléggé érettek ahhoz, hogy ily zagyva előadást nem vesznek komolyan és nem álnak be a liberális párt harcászai közé, mutatja világosan az, hogy minap, mikor *Devilde* tanár arról a szabadelvűek által folyton hangoztatott, de okos ember által soha el nem fogadott tételről értekezett, hogy a vallás és tudomány összeférhetetlenek, az összes liberális ifjak kivonultak az ablak alá és macskazenével fűszerezett utcai tüntetést rendeztek a vakbuzgó liberális tanároak. Ebből is látszik, mennyire hiába való a liberálisok minden törekvése. Az igazság mégis győz és győzni fog.

* **Az eltűnt borkereskedő.** A budapesti törvényszék vizsgálóbírája a hozzá érkezett feljelentések alapján tegnap elfogató parancsot adott ki *Steinberger Mór* borkereskedő ellen, aki már valószínűleg Amerika felé vitorlázik. A rendőrség által kiadott személyleírás szerint *Steinberger* kalocsai születésű, harminczkét éves, nős, magas termetű, széles vállu, barna arcú, álla beretvált, haja és bajszja angolosan van nyírva. *Steinberger* bécsi hitelezői, akiket kétszáz ezer koronával károsított meg, *Hazai Lajos* promontori piacdjében keresték azokat a borokat, melyeken *Steinberger* potom áron tudott. A hitelezők lefoglalták az egész pinczét, bár *Hazai* ügyvédje, dr. *Káldor Gyula* okmányokkal igazolta, hogy a pincze *Hazai* s a borok normális vétel útján kerültek tulajdonába. A foglalás miatt dr. *Káldor Gyula* fele nevében feljelentést tett a bécsi hitelezők és a zárlatnál eljáró rendőrtisztviselők ellen, akik *Hazai* önkényes és törvénytelen eljárásukkal érzékenyen megkárosították.

* **A vasutasok fizetésrendezése.** A vasutasok fizetésrendezésének ügye immár végleges befejezést nyert. A m. kir. pénzügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter hosszú tárgyalások után megegyeztek a fizetésrendezés módozatain s azt már alá is írták. Az újonnan kidolgozott tervezet szerint sem lesz azonban a vasuti hivatalnokok kezdőfizetése oly nagy, mint állami tisztviselőké, mert míg az állami tisztviselők kezdő fizetése 800 forint, a vasuti hivatalnokoké 700 forintban lett megállapítva. A vasuti altisztek és szolgálk fizetése is rendezve lett, még pedig aránylag sokkal kedvezőbben, mint a hivatalnokoké. A vasutasok körében e nem éppen nagy fizetésjavítás is nagy örömet keltett. Az új fizetési rendszer ez év június 1-én lép életbe.

* **A gyorsvonatu harmadosztály.** A napisajtót bejárta az a hír, hogy febr. 1-én harmadosztályú kocsi is megy a gyorsvonatokkal. Arról értesítünk, hogy ez a hír teljesen alaptalan. A gyorsvonatok már most is oly teherrel indulnak, hogy súlyosbítások a harmadik osztály bevezetésével, teljesen ki van zárva. De a Máv szerint nem is volna czélszerű ez az újítás. A harmadosztályú utasok csak rövid utra kelnek. Már pedig a gyorsvonatok csak nagy távolságokon, nagy államásokon tartanak pihenőt.

* **Talált csecsemő.** Egy általánosan ismert uriember, kinek nevét a rendőri sajtóiroda elhallgatta, tegnapelőtt délután 5 órakor Szent János-utcai lakásának konyhájában a cseléd ágyon egy 18 hónaposnak látszó fiúgyermeket talált. Az uriember nagyon elcsodálkozott a rejtélyes leleten, majd beszállította a csecsemőt a rendőrségre, honnan a telenczházba utalták be. A rendőrség egyuttal nyomozást indított a gyermek anyja kiténének felderítésére, a mi sikerrel is járt, amennyiben *Fataky* fogalmazó kikutatta, hogy a gyermek anyja *Barkolyás Anna*, tinódi születésű 21 éves cseléd, ki hogy törvénytelen *Kálmán* nevű gyermeke ne legyen utjában, beosont az uriember házába és mivel nem volt ott seaki, letette abban a reményben, hogy megszánják a csecsemőt és gondjába veszi valaki. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

* **Kiszabadult bestfiák.** Borzalmas gyilkosság történt tegnapelőtt *Szemere* községben. Két csavargó a községi börtönből megszökve, *Szadai Gáspár* éjjeli őrt kegyetlenül meggyilkolta. Az eset részleteiről az alábbiakat jelentik: Hétfőn délelőtt két vándorlegény formájú ember érkezett a községi nagy kocsmába, honnan egy órai pálkázás után azzal távoztak, hogy majd később visszatérnek. Távozásuk után bejárták a községet s a lakosságnál kéregettek. Ez a kéregetés amint később kiderült csak ürügy volt arra, hogy alkalmas helyet szemeljenek ki maguknak, ahol rabolhassanak. Estefelől aztán visszatért a két vándorlegény a kocsmába s a kocsmáros arra kérte, hogy engedné meg nekik, hogy éjszakára az istállóban meghuzhassák magukat. A kocsmáros eleget tett a kérésnek s a két vándorlegény este lefeküdt. Ejszaka, amikor a kocsmáros kocsi is elaludt, kiszökött a két vándorló és *Izsák Ferencz* házárt keresték fel, ahol már napközben is megfordultak, hogy azt kirabolják. *Szadai Gáspár* éjjeli őrszerevette őket, amikor a kerítésen bemásztak. Felköltötte *Bibók Mihályt*, *Izsák szomszédját*, s ezzel együtt rajtuk csaptak a betörőkön, akik akkor már *Izsák* konyhájában voltak. A két betörőt lefűllették s bevitték a község házára s becsukták a fogházba őket, hogy másnap átadják a csendőrségnek. A két vakmerő betörő, amint magukra maradtak, kifeszítettk a fogda ajtaját és kiszöktek a börtönből. Menekülésük közben az utcán találkoztak ismét *Szadai Gáspárral*, akit megrohantak, letépték a földre s ott addig verték fejbe, amíg meg nem halt. A gyilkosok ezzel még nem érték be, hanem a már halott *Szadairól* a felső ruhát leszedték, s az éjjeli őrnél volt lándzsát a halott hasába tűtötték s úgy hagyták az utca közepén. Reggel a járőrök találták meg a megölt éjjeli őrt, de a két gyilkos ekkorra már elmenekült s eddig nem is sikerült őket elfogni.

A hegyaljai »Népkör.«

I.

Mikor ez a név, egy pár helybeli lapban megjelent és az én, nagyon is egyszerű nevemmel kapcsolatban említettett, csodásan sokféle *nézetnyilvánításnak* lettem részesévé.

Pedig, egy régi példabeszéd szerint, — »ugy kerültem ez ügybe, mint *Pilátus* a *Credóba*«; akaratomon és óhajtasomon kívül.

Ha átéltem ötven évet mint »*Senki*«: átélhetek öt évet is, mint »*Semmi*«!

Egyáltalán nem bánt az »előnékhetnémség«; felforgatási, zászlóvivői szándék, sem izgat. »Reprezentálási költségek« címén mindennapi kiadásaim terheit mással megfizettni szándékomban nincs; »törvényhatósági bizottsági tag« czimet sirköveimre iratni nem vágyakozom; »a mindennapi élet számár-versenyén« elnyerhető díj nem csalogat. A legnépesebb »Casinótól« a legnéptelenszbb »Tanítói Kör«-ig, minden *egyfel működésével, a legtöbbször mértékben meg vagyok elégedve*; azok vezetése, szereplése, számadása ellen, egy házszámai kifogásom sincs. Ez egyesületekből egy-egy tagot elhorgászni, szintén nem czélom.

— Egyszerűen: engem is meghívtak egy barátságos megbeszélésre. Elmentem! és a jelenveleg egyének, *mint közöttük legöregebbel, a dolog élére* állítottak: hajtsam a — lovat!

Az *egyfel élén*? más fog állani, főleg akkor, ha az részt villany-, részt Tőf-Tőf-szárnyakon indul.

Elfogadtam a tizenhárom hangu felkiáltást, nehogy a »megszokott szerénykedés«, a dolog menetét hátráltassa; és elfogadtam azért is, mert az alakítandó egyesület czime »*Népkör*« lesz; az én hivatalos czimem pedig, — a jubiláris év beszámítása nélkül is *több mint harmincz év óta »néptanító«* s nekem *ezidég nem volt még módomban a néptanítása*.

Ideiglenes jegyző, aláírási-iv készítő, alapszabályt szerkesztő bizottság nyomban akad. Kitélt közlünk minden! Egy hét múlva? Nyélbe lett volna úgy a bádog f-je, a mely hivatalva lett volna a »*Hegyaljai Népkör*« hajóját kifaragni, ha: pegazusom lába meg nem holtik egy *kőben*, egyetlen *szóban*, mely azt sugta fülembe, hogy: az ügy *nagyon sürgős*.

Nagyváradi székesegyházát tizenkét éven át építették. A nyáron megemelt kőfalat télire szalmával fedték be. Aztán pihenni hagyták — »hadd ülepedjék.«

A »*modera*« kor *egy év alatt* tető alá huzta a főgymnásiumot, törvényszéki palotát nálunk is. Egerben is, másutt is. És — rogyásnak indult valameenyi, pedig »*agilis*« urak építették.

Az első kő, mely a lovunk lába alá gördült, azt sugta az előkészítő bizottságnak, hogy: »lassan tessenek sietni!«

Először is: elfogadott megerősített alapszabály nélkül a tagsági díj befizetése biztosítva nincs! Be nem fizetett tagsági díjak nélkül, czimkórságban szenvedő elnök, mehet bele bérletkötésbe. (Boldog emléktű Csanády Sándornak állott jót ily bölcsen, minden hazafias ügyben.) Ha sürgősen megkötötték a bérletet, s az »ünnepélyes megnyitás«, *disszelnők választás* után, volna is már négy üres szobánk, hol vennők abba a butorzatot? miből fizetnők elő a hirlapokra? miből hajlanők ki a világítás, fűtés, szolgatartás költsége? Hát a *nem létező*, s részben megígért könyveknek, miből csináltatnók a szekrényeket?

Csak *csulán* kapkodnánk tagok után? Potom négy korona évi tagsági díj mellett »összefogdosnánk«, akit csak lehet. Kéregetnők, »pumpolnánk«, csupán azért, mert — a czél nemes? a *Nép* benne van a nagy választmányban; bir külön helyiséggel, tagsági díjat fizet! Nem kénytelen »zug kocsmában« keresni társaságot; egyszerű emberek között *társaloghat*, — *kártyázhat, kuglizhat, íhat*; természetesen a saját pénzéért.

Elismerem, hogy én nem vagyok *modern*! *Agilis* meg egyáltalán nem tudok lenni.

Ne tessék bűnömül róvni, ha *modern* és *agilis* czimre, nem vágyakozom, s a kezembe adott gyeplőt, már az első héten rövidre fogtam; vagy — mint mondják: — az ügyemetet *megállítottam!*

Ellenkezőleg!

En a társadalom *színe előtt*; a társadalom türelme, engedélye, *támogatása* mellett; *nyílt országúton*, nem pedig *kerlek alatt* szándékozom a *Nép szekerét* kormányozni.

Tudom, látom, hogy a »*modern*« kor ma már *nem épít »Népkört*« kocsmá nélkül!

Nekem is jóv esik a bor.

De nem vagyok Göre Gábor!

Vannak ifjak, kik megnőstülnek, hogy: — állást kapjanak. De olyanok is vannak, kik állást keresnek, hogy nőstülhessenek. Különböző nézet!

Néha, mind a két uton siker terem. Meg van mindkettőhöz az — alkalmas ember. Tessék csak felecserelni a két alakot! Szerencsétlenség fogja kísérni, mind a két vitézt.

Arra, hogy a magaménál is szerényebb sorsu *népet* egyik vagy másik *vendéglő felé* tereljem, eddig sem voltam alkalmas; ezután sem leszek az! Nem ismerem a »*Hameloni Patkányfogó*« című szindarabot. Nem akarok szenteskedni sem, de egy *Népkör* eszméjét, e körben egy *néptanító* munkáját, én *másként* képelem!

A templom a nagyok iskolája.

Az iskola a kicsinyek temploma!

Szeretném oly templomra emelni iskolákat, hová felemelkedett lélekkel térjen vissza az onnan már távozott gyermekek. A hol eleinte negyedévekként, később havonként, majd betenként, ismét később *naponként*, lélekemelő pár órai időt tölthessen el felnőt, gazdag és szegény!

A *privatum commodum* (magánérdek) ily észlelhez sem hajtóerőtől, sem kormánylapátul nem alkalmazható.

Holnap elmondom a — saját tervemet.

Rátkay József.

IRODALOM.

Az **Ébredünk** kispapi havi folyóirat II. évfolyamának 1. száma is megjelent. Legelső helyen ifj. Zichy János gr., kath. közéletünk vezéralakja szól a papnövendékekhez a rájuk váró társadalmi feladatról, a feladat megoldásához szükséges önzetlen és tiszta papi életéről, fáradhatatlan buzgalomról, vas erélyről, anyagi türelemről, férfias jellemről, mert csak általunk lehetnek Magyarország kath. társadalmának márványtalapzata. A hatalmas erővel megirt buzdítást a kispapok cikkeinek változatos sora követi. Saly László »Társadalom, szabadság és a szociális egyház« címen a társadalom jelen alapján, főként a korunkban kimagasló egyéni és társadalmi szabadságra helyezkedő jövő kath. egyházról értekezik, Kovács Pius hangulatos költeményt, Szabó Vendel, »Morus és Crammer« címen történeti elbeszélést írt, ezt Milbich Tamás hazafias »Bordala« követi.

Nádlér István, »Krisztus, a család megnevesítője« cz. értekezésében összehasonlítja az ókori, s az evangéliumi szerint való új családot. A rendes hitbuzgalmi »Isten felé« után az »Egyről-másról«, »Iskolánk élete« rovatok fejezik be a tetszetős külsejű füzetet. Nemcsak kispapjainknak, de az irántuk érdeklődő egyháziaknak, világiaknak egyaránt melegen ajánljuk. Megjelenik minden hó 15-én, előfizetése egész évre 3 kor., egyes szám 40 fillér. Mutatványszámmal bárkinek szívesen szolgál az »Ébredünk« szerkesztősége, Budapest, IV. Központi papnevelő.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Péntek: Zalameai bíró (Ujházi Edével.)

Szombat: Péntek este Kölesönkért feleség.

Constantin abbé.

Oh, a kedves abbé! A kinek a lelke csupa rózsák, a gyermekkor tavaszából megmaradt rózsák, körülvéve az őszit hirdető fehér hajszálaktól. A derék falusi plébános, gyermekes egyszerűségben, de igaz férfias jósággal telve, a ki Constantin abbé kedves alakjában megjelenik a színpadon, hogy tiezta derűt árasztson a művészetnek az Őrnagy urék és társai által besározzott oltára fölé: ez is a régi művészdők egy alakja, a kit Ujházi tart fenn a színpadon.

Tudja Isten, valahogy hiányzik a modern művészekből a hajlam a naivitás iránt. A gyermek sem naiv ma, hát a színész honnan vegye a naivitás e mintáját? Vegye a saját lelkéből. Mert ott szunnyad a naivitás iránti érzék valamennyiünkben, bár restelljük bevallani. De mikor egy-egy igazi művész, mint Ujházi, reákapogtat, akkor a tapsvihar, a minden arczról lesugárzó igazi élvezet a tanuja, hogy a naivitás ma is művészi értékű anyag. **Kell** ez a színpadra (persze nem limonádézapor alakjában) s ha a színész nem tudja saját lelkéből ellesni, lesse el Ujházitól.

Csodás volt az a hatás, melyet a vendégművész tegnap elért. Olyan közel férközik a szívekhez, mint még eddig egyik fellépése alkalmával sem. Az öreg abbé jósága, naiv őszintesége és kedves egyszerűsége mesteri tolmácsra nyert Ujháziban. Néha egy-egy szavában mozdulatában, valamelyik kedves ismerősünkre váltunk bukkaoni. Máskor az emberi léleknek remek ismeretében gyögyörködünk. S mindvégig élveztük azt a harmonikus művészi egységet, melybe Ujházi Constantin abbé szerepét összeolvastotta.

Egy diszonáns dolog volt: azért, mert Ujházi nagy művész, még nem szükséges, hogy kezdő kollégáinak a közönség füle hallatárát, főleg a nyílt színen adjon utasításokat különösen nem akkor, ha az illető erre rá sem szolgált.

Mert igaz ugyan, hogy Ujházi mellett a mi szerény társulatunk eltörpül. Sajnos, nem a Nemzeti Színházban vagyunk. De azért egyesek tegnap is egészen jól megállították helyüket. Első sorban **László Irén** volt igen kedves Scottné, **Tóth Elek** pedig kissé túlságosan világfájdalmas, de azért természetesen hadnagyocskává volt. A második felvonástól kezdve **Dési** is tetszett; az elsőben megint sokat hadonászott. **Novák Irén**nek szép öltözékeivel kirívó ellentétben állottak a **Benkő** Jován óslofrokjai s a **Kovács** izléstelen fekete ruhája; egyéb megemlíteni való róluk nincs, legfeljebb egyeseknek a szerep jobb megtanulása ajánlatik b. figyelmükbe. Kis szerepben jó volt **Tóvári** Anna.

—r.

Ujházi Ede urnak,

a budapesti Nemzeti Színház kiváló művészenek vendégfelléptével.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 126.

Bérlet 108. sz.

Ma pénteken, 1903. január 23-án:

A zalameai bíró.

Színmű.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr., Tamlászkák, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzók 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szombaton, január 24-én:

Kölesönkért feleség.

Vigjáték.

Igazságszolgáltatás.

Vetélytársak.

Nem egy tasádfői legény szemét vetett a szép Popa Virágra, a bogárszemű, gömbölyű kis fátára, aki ugyancsak csábitóan forgatta ezer ránczu víganóját a fosztókákon.

A sok között kiváltkép **Nyika** Flora és **Pop Juon** vetélkedtek a szép hegyi virág kegyéért.

De a ráártós leányzó egyikhez sem haj-

lott a szívével, hanem csak csábitgatta mind-ahányát.

A két legény hát egyformán dicsekedett faluszerte, hogy a tavaszra bekötik a szép Virág fejét.

Igy történt egy bor mellett átvirrasztott éjszaka után, hogy Pop Juon nagyon is merész dolgokkal kezdett dicsekedni Nyika Flóra előtt.

A czimborák még tódították a Juon meséjét a szépséges Virágról, u yannyira, hogy Flora hinni kezdte szavukat, s elborította szívét a féltékenység, s szóltanul hallagva a többiek között bosszút forralt Pop Juon ellen.

A részeg czimborák észre sem vették, hogy mint fokozódik a féltékeny Juon bosszu vágya, egyre csipkedték guonyos megjegyzéseikkel.

Egyszerre azután kitört Juonból a nagy indulat s Nyika Florára rohant s bicskájával a bőrskecsébe vágott, így hát csak könnyebb természetű sebet ejthetett a Flóra vállán.

A többiek aztán megakadályozták a dühöngő Juont.

A törvényszék a könnyű testi sértésért tegnap 8 napi fogházra ítélte Pop Juont.

MULATSÁG.

FARSANGI NAP'TAR.

Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.

Január 25. Munkás betegsegélyző egyesület táncestélye a Zöldfában.

Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.

Jan. 31. Kiskereskedők táncestélye.

Febr. 1. A 48-as népkör bálja.

Febr. 7. Postások bálja a Zöldfában.

Febr. 7. Tiszti-bál.

Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.

Febr. 15. Az izr. nőegylet hangversenye és tánc estélye.

Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

Kiskereskedők táncestélye. A kiskereskedők társulata 1. hó 31-én tartandó hangversenyével egybekötött táncmulatságára a következő meghívót bocsátotta ki: A nagyváradai és biharmegyei kiskereskedők társulata segélyalapja és saját pénztára javára 1903. évi január hó 31-én a »Fekete Sas« összes terméiben hangversenyével egybekötött zártkörű házias táncestélyt rendez. A hangverseny kezdete pont fél 9 órakor. Táncz fél 10 órakor. Belépő-díj: személy-jegy 2 korona, család jegy 5 korona, karzati-jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók: Kiss Károly Szent László-tér. Leipnik Mihály fiókja Bémer-tér. Mihely és Kandel Szent László-tér, Schönfeld Sámuel Kossuth-utca, Szabó Testvérek és ifj. Weisz Bernáth urak fizetésében Zöldfa-utca.

Az estély elnökei: Andrányi Gusztáv, Bognár Sándor, Breider Armin, Csatári József, Czillér Imre, Diósi Lajos, Deutsch K. Ignátz, Elő János, Fehér Gyula, Fleischhacker Gyula, Friss Zsigmond, Fűcsli Mór, Huzella Gyula, Hoványi Géza, Kiss Károly, Kádár János, Kandel József, Lukács Gyula, Mihely Pál, Steiner M. Albert, Wechsler Adolf, Wechsler József, Weisz Ernő.

TAVIRATOK.

Királyi kihallgatás.

Bécs, jan. 22. A király ma az általános kihallgatások során Orczy Béla báró országbíró és Vértessy Géza miniszteri tanácsost fogadta. (M. T. I.)

A német trónörökös a czárnál.

Pétervár, jan. 22. A czár, a czárné és a trónörökös nagyherceg tegnap este

a német trónörökös lakosztályában ebédelt. (M. T. I.)

Apponyi és Fejérváry.

Budapest, jan. 22. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpárt holnap este értekezletet tart, amelyen *Hodossy Imre* fog kérdést intézni Széll Kálmánhoz az Apponyi-eset miatt. A miniszterelnök azt válaszolja, hogy Apponyi követelésének első részét azelőtt is magáévá tette, a többi része a követeléseknek azonban nem aktuális. A többség a választ tudomásul veszi s ez lesz a kérdés megoldása.

E megoldás semmiesetre sem talál tetszésre a volt nemzeti párt tagjai között s Apponyi kellemetlen helyzetbe jut, mert az ellenzék bizonyára szemére veti régebbi álláspontját.

Secntiványi és *Bolgár* képviselők felkeresték a Neuse Freie Presse budapesti tudósítóját, s arra kérték, nevezze meg, ki adta át lapja részére *Apponyi* memorandumát, a tudósító nem volt hajlandó megnevezni az illetőt, csak annyit jelentett ki, hogy a nemzeti párt egy volt tagjától kapta.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, jan. 22. (Saj. tud. táv.) A pénzügyminiszter a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot a minisztertanács elé terjesztette, mely a javaslatához hozzájárult. A javaslatot a katonai javaslatok tárgyalása után terjesztik a Ház elé.

A testuáni herceg betegsége.

Madrid, január 22. A testuáni herceg, akinek állapota nagyon komoly, holnap reggel felveszi a halotti szentséget. (M. T. I.)

A kiegyezés.

Budapest, jan. 22. (Saj. tud. táv.) Eddigi megállapodások szerint a kiegyezési javaslatokat Budapesten és Bécsben január 27-én terjesztik a képviselőház elé.

Törökország szervezkedik.

Konstantinápoly, jan. 22. A porta a keleti Germánia-h-jógyárral szerződést kötött az Aszári Tefik kazamátahajó újjáalakítására és két új hajó építésére nézve. (M. T. I.)

A belga király mint erkölcsbíró.

Brüsszel, jan. 22. (Saj. tud. távir.) *Lipót* belga király lemondott arról a tervéről, hogy a Rivierára utazzon, mert *Lónyay grófék* is ott tartózkodnak. E miatt a *Ulla Fracais* mellett lévő ingatlanait is eladja.

Elégett 2 millió.

Páris, január 22. A La Touraine postagőzösön támadt tűz két millió franknyi kárt okozott. (M. T. I.)

Balkán forrongások.

Konstantinápoly, jan. 22. Az örmény patriarkátus és a porta környezete a patriarka ellen intézett merényletet személyes boszu művének igyekszik feltüntetni, de úgy látszik bizonyítékok vannak arra nézve, hogy a merénylő tagja az örmény bizottságnak. A merénylő, a kit

a templomlátogatók véresre vertek és soká segítség nélkül hagytak, valószínűleg belehal sérüléseibe.

Konstantinápoly, jan. 22. A konstantinápoly-szalóniki vasuton a 90 és 108 kilométer között e hó 14-én és 15-én történt vasuti merényletet egy bolgár banda követte el, a mely a vasuti vonal fölött a nagyon nehezen megközelíthető peles-planinai erdős helyek között tartózkodik, a hol bajos az üldözés. Hafuz basa eddigi tripoliszi váli ideérkezett. Hír szerint megint Üszkübbe megy. Ddib basa pedig Monasztirban marad.

Venezuela.

Páris, január 22. A Havas-ügycökség jelenti Marakaiboból: A Paother, Gaselle és Vlneta német hadihajók délelőt 10 óra óta bombázzák a San Carlos-erődöt. A venezuelaiak bátran viszonzózzák a lövöldözést.

Caracas, január 21. Riera a felkelőtábornok éjjel megtámadta Corót, de 200 főnyi veszteséggel visszaverték.

La Guyara, január 22. A De Ruyter németalföldi cirkálóhajó ma ideérkezett Los Roquesből, ahol a lakosságot a legnagyobb nyomorban találta. A cirkálóhajó nyolcz napra való eleséget és vizet hagyott ott.

Washington, január 22. Bowen amerikai követ értesítette a Venezuela ellen eljáró hatalmasságok képviselőit, hogy Venezuela a blokád megszüntetését olyan feltételnek tekinti, amelynek a tárgyalások formális megkezdését meg kell előznie. Hír szerint Bowen egyttal közölte, hogy felhatalmazása van arra, hogy megfelelő biztosítékot ajánljon fel a jogosult követelések megfizetésére nézve, de nem mondotta meg, mi ez a biztosíték. Az érdekelt hatalmasságok képviselői táviratilag utasítást kértek kormányuktól. Hír szerint Castro felhatalmazta Bowent, hogy mindazokkal a hatalmasságokkal, amelyeknek követeléseik vannak Venezuelával szemben, diplomáciai képviselőik útján Washingtonban tárgyaljon. (M. T. I.)

Merénylet a vonat ellen.

Bécs, január 22. (Saját tud. távir.) Bécsújhelynél a személyvonatot ismeretlen tettesek kövel megdöbálták. Többen megsebesültek. Ezek közt Harrah grófnő súlyos sérüléseket szenvedett.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat!

A Polgári Takarékpénztár veszedelemmel fenyegető bajairól és e bajok okairól leplezetlen őszinteséggel röpiratot irtam a napokban. E röpiratban foglalt vádakra spanyol grand seigneurökhöz méltó módon válaszolnak a lapokban a Takarékpénztár igazgatói. Szeretem én is a büszke spanyolt, de nem olyan helyen, a hol idegen emberek pénzét kezelik.

A magas piedesztálon álló igazgatóság a helyett, hogy a röpiratomban foglalt tényeket czáfolná, azzal akarja elűtni a dolgot, hogy az én magán érdekeim érintve vannak e kérdésnél. Valóban úgy van, mert mint 100 részvény tulajdonosa érintve vagyok e kérdésben magánérdek-immel is, de ez érdekek legjobb meggyőződése szerint harmonizálnak a közérdek-

* E rovat alatt közöltekt nem vállal felelősséget a Szerk.

kel. S legyen nyugodt az igazgatóság, hogy ez a közérdek elég erős lesz ahhoz, hogy elsöpörje az utjába álló és érdekeit sértő grand seigneuröket.

Szegény dr. Weisz Márton ur nyilatkozata mégis többet mond és legalább önértetre vall. Jól teszi, hogy sajtóper indit ellenem. Es ha én e sajtóper folyamán be nem tudnám bizonyítani az ellene közreadott vádak, valóban megérdemlem, hogy a legsúlyosabban ítéljenek el.

A hallgatás körébe burkolódzó igazgató urakkal pedig találkozunk még Philippinán. A vizontlátásig!

Nagyvárad, 1902. január 21.

Rothmann Jakob.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, legirnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenű gyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét.

79.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzrel-vassal.

Irtá: Slenkiewicz Henrik.

184

Skrzetuski a Halics-kapun vonult be a városba s nagynehezen tudott csak a nagy néptömegben — emberek, lovak és kocsik ezrei között — keresztülvergődni. A tömeg csodálkozva nézte a csapatot, amely a legnagyobb hadrendben vonult föl. Azt beszélték a láttára, hogy segítség érkezett és egyszerre örömmre gyuladt a tömeg. Körülfogták az érkezőket. A katonák kiabálni kezdtek:

— Ezek a Visniowiecki emberei! Éljen Jeremiás herceg!

Olyan tolongás támadt, hogy a csapat csak lépésről-lépésre tudott előrehaladni.

Dragonios-csapat jött most velök szembe, egy tiszt vezetése alatt. A katonák szétkergették a tömeget, a tiszt egyszerre kiáltozott: »Félre az utbó! Adjatok helyet!« és kardlapjával verte azokat, akik nem tértek ki időjén.

Skrzetuski megismerte Kuselit.

A fiatal tiszt barátságosan üdvözölte a bajtársait.

— Minő idők! Minő idők! szólit szomoruan.

— Hol a herceg? kérdezte Skrzetuski.

— Felhalott már az aggodalomtól! Csak hogy végre megjöttél! Folyon tudakozódott utánad és az embereid után. Most a barátoknál van. Engem azért küldött ki, hogy a városban rendet csináljak, de elvégezte már ezt más

A templomig ellovagolok veled, ott lesz most a tanácskozás.

— A templomban?

— Igen. A herceget akarják felkérni a vezérletre, mivel a katonák kijelentették, hogy más vevér parancsnoksága alatt nem védelmezik a várost.

— Menjünk! Én is szeretnék a herceggel

A csapatok egyestülve haladtak tovább. Utközben Szkrzetuski kérdezősködött a Lembergben történtek felől, meg arról, hogy a védelemre nézve mit határoztak?

— Nost fognak csak erről tanácskozni, szolt Kusel. A lakosság védekezni akar. Micsod idők! Az alsó néposztálynak több a bátorsága, mint a nemeseknek és a katonaságnak!

— És a fővezérek? Mi történt velük? Halom, hogy a városban vannak ők is. Nem fognak a hercegnek utjában állni?

— Csak ő maga el ne rontsa a dolgát! Alkalmasabb időben kellett volna őt a vezérlettel megbízni, most már késő. A fővezérek nem is merik mutatni magukat. Domokos herceg megpihent egy rövid időre a palotában, azután elszökött. Ezt különben jól tette, mert nem is hiszed, milyen nagy az elkeseredés ellene a katonák között. Már elment és mégis még mindig azt kiabálják: »Adjátok ki, majd végzünk mi vele!« Szerencsétlenség történt volna, ha itt marad. A főpohárnok itt ért bennünket utól. Először ócsárolta a hercegeinket, de most már ő is elhallgatott, mert a hangulat iránta se barátságos. Szemtől-szembe megvadták áruhással és bizony sok könnyet kell lenyelnie. Egyáltalában borzasztó időkben élünk! Mondhatom, köszönd az Istennek, hogy nem voltál Pilawicnél és nem kellett menekülnöd! Valóságos csoda, hogy akkor nem veszítettük el az eszünket.

— És a századunk?

— Az már nincs meg, azaz hogy alig valami maradt meg belőle. Mahnicki és Sacvilichowski is hiányzik. Ők nem is voltak Pilawicnél, Konstantinowban maradtak. Az a Belzebub, a derék Domokos herceg hagyta őket ott, hogy a hercegeink erejét így is gyöngítse. Nem is tudom, hogy elmenekültek-e, vagy sem? Az öreg Sacvilichowski úgy eltűnt, mint a vízbe dobott kődarab. Adja az Isten, hogy viszontlássuk.

— Sok katona jött itt össze?

— Elegen vannak, de mi haszna? Egyedül a herceg tudna rendet csinálni, ha átvinné a főparancsnokságot, mert másnak senkinek se akarnak engedelmessé válni. A herceg nagyon aggódott miattad és a katonáid miatt. Ez az egyetlen egészen megmaradt, ép zászlóalj. Mi már el is sirattunk téged.

— Most az a boldog, akit elsirattak.

Egy ideig hallgatagon lovagoltak az utcán, a tömeget nézték és hallgatták a lármáját: A tatárok! a tatárok! kiáltották. Egy helyen borzasztó kép tárult szemük elé. A tömeg darabokra szaggatott egy embert, akit kémkedés miatt fogták gyanuba. Aharaogok egyre zúgtak.

— Hamarosan ideér az ellenség? kérdezte Sagloba.

— Az ördög tudja! Talán már ma! A várost nem tudjuk sokáig védeni. Chmielnickijvel, a tatárokon kívül, kétszáz ezer kozák jön.

— Akkor a város elveszett! felelt a nemes. Jobb lett volna hanyatthomlok tovább futnunk. Miért arattunk annyi győzelmet?

— Kicsodan?

— Krsywonoson, Bohunon és az Isten tudja még kicsodán.

— Bohunon? Persze! — szolt Kusel, azután Szkrzetuskihoz fordult és sugva kérdezte:

— És téged, János, nem vigasztalt meg az Isten? Nem találtad meg azt, akit kerestél? Megtudtál legalább valamit róla?

— Nincs időnk most arra sem, hogy rá gondoljunk, — válaszolta Szkrzetuski. — Micsoda fontossága van az én magánügyeimnek a haza sorsa mellett? Minden hiába való ezen a világon.

— Nekem is úgy tetszik, szolt Kusel, hogy a világ csakhamar tönkremegy.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

Hozományvadász. Atadtuk haragos levelét az illető, állítólag szerény ügyvédjelöltnek, a ki egészen elragadtatva közli az egész megrovási kalandot a következőkben:

A szerény ügyvédjelölt.

Meghívták az ügyvédbojtárt ebédre, Persze egy szép kis lánynak ült melléje. Mint ügyvédhez illik, ott ült szerényen, S töltögette a bort (másét) serényen. Oh szerénység! a kis leány pohara Minden perczen szüntől megtele vala, Mig az ügyvédjelölt úré — felig sem! Manapság ily önzetlenség? Alig lehet elhinnem! Amde a míg folyt a traces, a szóbeszéd, Kinyújtá az ügyvédjelölt a kezét S egyszerre csak — cserebere — suttynom át — Elcsereéli a kis leány poharát! Ezek után nem kérdek én egyebet: Ilyen úrra ki bizna rá pereket?

Megjegyzés. Jobb szeretném ugyan a fűzfa vesszőt kissé megsuhogatni, de a fűzfásipót fujom a költő fülének nagyobb gyönyörűségére, hadd bűnhődjék, mert én büntetni akarok! Ezt komolyan kell ám veenni!

Tanító néni.

Az illető ügyvédjelölt bátorkodik a helyzettel hivatásszerűen visszaélni s hevenyében a következő válaszolja:

Mélyen tisztelt tanító néni!
Meghajlok. Csókolom kezét.
Tetszik tudni, mindig tiszteltem
A tanító úr vesszejét.
A vessző alól már kinőni,
Úgy látom, sohasem fogok, —
Hajdan nádpálca, majd csapások
Most a maga haragja lázong —
Ez nálam megszokott dolog.

Oh, kedves, jó tanító néni!
A mivel engem fenyeget:
Nem lesz perem, de majd helyettük
Kapkak jó bőven ütletet —
Engem nem rémíthet meg azzal.
Az ilyen bájos angyalok
Csak üssenek, nem baj, ha vernek,
Kiállom azt, de ha perelnek . . .
Pardon, ez már diszkrét dolog.

Edes, kedves tanító néni!
Szörnyű mérgét csitítsa el.
Kis kezét nyújtsa ide — ajkam
Rá béke kézcsókot lehel,
S aztán bosszulja meg magát így:
Ha a sors újra összehozni fog,
Szeget szeggel! Vegye el serlegem!
Nem szólok én, mert elvem énnekem:
Hogy a szerénység a legszebb dolog!

Ügyvédjelölt.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági felolvasás Nagyváradon. Jövő február hó 14-én és 15-én gazdasági felolvasásokat fog tartani Nagyváradon az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület«. A felolvasáson Kerpely, Sporzon és Hajós debreczeni tanárok fognak közreműködni, kiknek gazdasági szaktudásuk az egész országban ismeretes. A felolvasások az intelligensebb gazdáknak vannak szánva, — kik abból sok értékesíthető gazdasági ismeretet meríthetnek, s melyek iránt már is nagy az érdeklődés városunk s vidékének gazdái körében.

Határidők.

Budapest, jan. 22.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	—
Káposzta, repeze, aug.	6.96

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 22.	
Oszták hitel	697. —
Magyar hitel	701. —
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472. —
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 22-én.

Magyar aranyjárdék 4	121. —
Magyar koronajárdék	98.85
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horvath szlavonföldterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	161.50
Oszták járdék papirban	101. —
Oszták járdék papirban	101. —
Oszták járdék aranyban	121. —
Oszták korona járdék	101.25
Oszták államsorsjegyek	156.50
Csitrák magyar bank részvény	15.60
Magyar hitelbankrészvény	742.50
Oszták hitelintézet részvény	695. —
Párisi vista	95.40
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.10
Londoni vista	239.87
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olcsó lakás.

Nagy Teleky-utcán, a Kath. Legényegylet házában, az emeleten egy utcai és egy udvari szép tágas, világos, egymásba nyíló szoba minden órán olcsó áron kiadó.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott.

127.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege- és vadkereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

117

Mélyen tisztelt vevőinknek szives tudomására hozzuk, hogy eddigi üzletünket modern berendezéssel és új helyiség hozzávételével kibővítettük, valamint fűszer-, csemege-raktárunkat is jóval megnagyobbítottuk, úgy, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhettünk, még azon nagyvárosias szokást is behoztuk, hogy igen tisztelt vevőink kényelmére a megrendelendő árukat naponta kétszer, délelőtt és délután, saját e célra készített fogatunkkal hazaküldjük. Kérjük úgy a helybeli, mint a vidéki vevőinket, b. látogatásaikkal és megrendeléseikkel megtisztelni. — Magunkat ajánlva, maradtunk

tisztelettel

SZABÓ és HAJNAL.

A „TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap. Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6 .

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Megholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betürendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsajtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszátok, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-fele liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetésmények,

részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok.

étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok,

névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések,

levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.	12. Bevételei } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	13. Kiadási }
3. Hitehagyottak jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
4. Elvált házások jegyzéke.	15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.	16. Egybekeltek }
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	17. Megholtak }
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	19. Iskolai jelentés.
9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
10. Egybekeltek } papíron.	21. Kereszteittek } anyakönyvi másolata.
11. Megholtak }	22. Egybekeltek }
	23. Megholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.